

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

**СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ
НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ:
ІСТОРІЯ, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ**

Матеріали
IV Всеукраїнської науково-практичної конференції
У двох частинах
Частина 2

(Суми, 19 травня 2017 року)

Суми
2017

2. Ресурсний Центр ГУРТ; Світові практики боротьби з піратством в Інтернеті [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://gurt.org.ua/articles/34377/>

3. Українська Анти піратська Асоціація. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://apo.kiev.ua/news.phtml>

4. Боротьба з піратами в Україні: закриють всі. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://biz.nv.ua/publications/borba-s-piratami-v-ukraine-zakrojut-vse-278475.html>.

5. Навчальні матеріали онлайн; Психологія [Електр. ресурс] - Режим доступу: http://pidruchniki.com/78500/psihologiya/konflikti_suchasnih_pravovih_vidnosinah.

СТАРЧЕНКО Ю.

(науковий керівник – к. пол. н., доц. *О. В. Стогова*)

ПРОБЛЕМА УЧАСТІ ЖІНОК У ПОЛІТИЦІ

До ХХ століття у суспільній свідомості переважала думка, що влада і політика є чоловічою справою. Але сучасна політична практика доводить, що переконання у кращих лідерських здібностях чоловіків є лише стереотипом. У найуспішніших країнах світу, які мають розвинуту економіку, стабільні політичні системи, найкращі показники людського розвитку, жінки поряд із чоловіками приймають участь у політиці, займають провідні позиції у вищих органах державної влади.

Політика стає все більш поширеною професією і надзвичайно важливим видом діяльності, які залучають до свого кола все більшу кількість людей. Жінки все частіше обирають політичну діяльність, оскільки мають відповідну освіту, уміння, амбіції та бажання. У розпал Французької революції письменниця Олімпія де Гуж прорекла: «Якщо жінка має право зійти на ешафот, то вона повинна мати право піднятися на трибуну». Ця необережна заява коштувала письменниці життя, проте вона принесла їй безсмертя. Нажаль думка про те, що

жінкам у політиці робити нічого залишається поширеним стереотипом. Прибічники цього стереотипу вважають, що слабка стать повинна слідкувати за домашніми справами і виховувати дітей. Великі звершення потрібно залишити більш сильній половині суспільства – чоловікам. Проте, історія постійно спростовує дану тезу. Протягом багатьох століть регулярно до влади приходили жінки, які визначали долю своєї країни.

У світі є чітка тенденція посилення ролі жінок у політиці аж до обрання їх президентами і прем'єрами, жінки-перші особи держав поступово стають символом сучасності.

Жінки стали найяскравішими лідерами держав європейських країн у ХХ столітті. Так, Маргарет Тетчер займала посаду прем'єр-міністра Великої Британії (Консервативна партія Великої Британії) і була першою жінкою на цій посаді. Проте її політику жіночою назвати складно, тому «залізною леді» її називали не даремно. На своїй посаді М. Тетчер доклала максимум зусиль для прийняття нових важливих законів, покликаних розширити повноваження судів і поліції. «Залізна леді» прагнула навести в країні «належний порядок». Уряд Тетчер послідовно здійснював перебудову податкової системи. В економічному реформуванні прем'єр надавала перевагу приватизації, прагнучі перетворити англійців на «націю власників». При вирішенні конфліктів, які відбувалися за часів її прем'єрства, Маргарет проявляла себе як рішучий політик і лідер держави, яскравим прикладом можна вважати війну за Фолклендські острови.

Незаперечним прикладом успішної жінки-політичного лідера є Ангела Меркель, яку вважають однією із найбільш впливових політиків у світі. Після падіння Берлінської стіни, 35-річна Меркель вступила в партію «Демократичний прорив», згодом стала депутатом першого об'єднаного бундестагу, з часом очолила Християнсько-демократичний союз (ХДС) і була

висунута на посаду федерального канцлера Німеччини. Мало хто вірив, що жінка зможе зайняти цю посаду, отримавши перемогу у нелегкій боротьбі з лідером СДПН Герхардом Шредером. У Німеччині не було прецедентів жінок-перших осіб держави, до того ж, Меркель виросла у Східній Німеччині. Пріоритетом її правління стало проведення економічних реформ у країні, зміцнення дипломатичних відносин з Америкою, вирішення екологічних проблем, що забезпечило їй переобрання на другий термін.

Як відзначають соціологи, на верхи влади потрапляють лише жінки, які пройшли жорсткий відбір: освічені, які мають за собою підтримку тієї чи іншої політичної партії або сімейну традицію – кар'єру батька, чоловіка (Індіра Ганді, Беназір Бхутто); частіше всього немолоді, коли стать вже нікого не шокує. Але існують певні механізми, що сприяють поширенню політичної участі жінок, так у виборчих органах можуть вводитися квоти на представництво чоловіків і жінок. Крім того, політичні партії можуть встановлювати гендерні квоти без законодавчого забезпечення. Це можливо у результаті громадського тиску жіночого електорату на партійну еліту. Прикладом можуть бути скандинавські країни, які мають успішний досвід впровадження гендерних квот. У німецьких виборчих органах введені квоти на представництво чоловіків і жінок: у партії Християнського демократичного союзу 30% місць повинні займати жінки, а в партії Зелених - 50%. Квотування існує навіть на рівні земельних рад, тобто в органах місцевого самоврядування. У парламенті Швеції жінки складають 40%, у Норвегії - 39,4%, у Фінляндії - 33,5%, у Данії - 33% .

Середній показник кількості жінок у парламентах Європи складає 22,5%. За даними Міжпарламентського союзу, за рівнем представництва жінок у вищих представницьких органах влади у світі, виокремлюють кілька груп:

- країни-лідери політичного представництва жінок-парламентарів 30-45 %;
- гендерно-перспективні країни, де 15-30 % жінок-парламентарів;
- країни з високою гендерною диспропорцією, де 10-14,9 % жінок-парламентарів;
- країни з безумовним домінуванням чоловіків, де жінок-парламентарів 5-9 %;
- країни з винятково низьким представництвом жінок, до 5 %;
- країни з «чоловічим» парламентом, де жінки відсутні [1, с. 20].

Порівнюємо ці дані із складом депутатів Верховної Ради України, що обиралася у період незалежності, тобто з другого по восьме скликання.

Кількісний склад депутатів Верховної Ради України

Скликання ВРУ	II (1994 р.)	III (1998 р.)	IV (2002 р.)	V (2006 р.)	VI (2007 р.)	VII (2012 р.)	VIII (2014 р.)
Усього	415	448	450	450	450	445	422
Чоловіків	396	412	426	411	418	402	375
Жінок	19	36	24	39	32	43	47
Відсоток жінок	4,5	8	5,3	8,7	7,6	9,9	11

Відповідно до цих даних, Україна вийшла на новий рівень гендерної рівності у представницьких органах, є динаміка зросту довіри до жінок, однак ще зарано говорити про успіх у рівноправному керуванні державою. Україна за роки незалежності із групи країн з безумовним домінуванням чоловіків у вищих представницьких органах перемістилася на

одну позицію вище, до групи країн із високою гендерною диспропорцією [2, с. 38].

Найбільш ефективним методом залучення жінок до політики є практика впровадження позитивної дискримінації. Політика позитивної дискримінації передбачає застосування цілої низки форм права, які можна класифікувати як такі, що обмежують чоловіків, передбачаючи систему квот; розробку освітніх програм підготовки жінок - політиків; вжиття заходів спрямованих на те, щоб допомогти жінкам поєднати сімейну та професійну сфери [3].

На нашу думку, представництво жінок у політиці має цілу низку позитивних наслідків: внесення до порядку денного нових проблем; посилення конкуренції ідей; прагнення до винайдення компромісів; підвищення якості управління. За даними ООН найкращі показники у сфері людського розвитку (що включає тривалість життя, доступ до інформації, охорону здоров'я, систему соціального страхування) мають Скандинавські країни. Ці країни мають традиційно високий рівень представництва жінок у парламенті (у середньому 39,7%). За сприяння розширенню участі жінок у політиці в Україні, представництва їх у Верховній Раді, Кабінеті міністрів, у місцевих органах влади політична система має стати більш стабільною та ефективною.

1. Жінки в політиці: міжнародний досвід для України / За ред. Яни Сверлюк та Світлани Оксамитної // За матеріалами міжнародного наукового семінару «Жінки в політиці: міжнародний досвід для України», Київ. НаУКМА 7 жовтня 2005 року. – К. : Атіка, 2006. – 272 с.

2. Карнаух А. А. Проблеми гендерної рівності у виборчій системі України / А. А. Карнаух, А. О. Янковська // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 22 : Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. – 2015. – Вип. 18. - С. 36-41. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu>

3. Як забезпечити гендерну рівність у політиці // Інформаційний бюлетень Міжнародного центру перспективних досліджень – 2007. – № 364. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.pasos.org/content/download>.

ХОРУЖА Ю.

(науковий керівник – к. ю. н. *А. В. Солонар*)

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЇ В СТРУКТУРІ УПРАВЛІНСЬКИХ ВІДНОСИН

На сьогоднішній день актуальним є питання визначення ролі інформації в системі управлінських відносин. Адже як відомо держава є носієм і розпорядником публічної влади. При цьому найважливішою й необхідною умовою функціонування держави є: отримання, аналіз, видача й ефективне використання інформації. Тому державне управління – це прийняття й реалізація рішень, оснований на результативності використання інформації [1, с. 161]. Внаслідок чого виникає реальна необхідність розгляду питання стосовно саме ролі інформації в структурі управлінських відносин, які мають місце під час здійснення, законодавчо визначеної, діяльності уповноважених виконавчих органів держави, а також їхніх посадових осіб. Адже належне її використання сформує передумови для реалізації права та свобод громадян.

Питання стосовно визначення ролі інформації в системі управлінських відносин досліджувалося такими вченими як А. Мельник, В. Гарашук, І. Іванов, Л. Кузенко, М. Лісового, Ю. Старілова та іншими науковцями.

Управлінські відносини являють собою один із видів суспільних зв'язків, які мають місце у процесі здійснення державного управління, і характеризуються наявністю певної структури. Будучи врегульованими юридичними нормами вони